

Warszawa, dnia piątek, 24 kwietnia 2026 r.

Poz. 24

ZARZĄDZENIE NR 14

MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI¹⁾

z dnia 24 kwietnia 2026 r.

w sprawie ustanowienia odznaki okolicznościowej Odznaka za Ochronę Granicy Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 3 oraz art. 6 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 21 grudnia 1978 r. o odznakach i mundurach (Dz. U. z 2023 r. poz. 76) zarządza się, co następuje:

§ 1. W związku z 35-leciem utworzenia Straży Granicznej oraz celem upamiętnienia służby funkcjonariuszy Straży Granicznej pełnionej w ochronie granicy państwowej oraz prowadzonych działań na rzecz bezpieczeństwa granicy Rzeczypospolitej Polskiej, ustanawia się odznakę okolicznościową Odznaka za Ochronę Granicy Rzeczypospolitej Polskiej, zwaną dalej „Odznaką”.

§ 2. 1. Odznaka stanowi wyróżnienie i może być nadana:

- 1) funkcjonariuszowi Straży Granicznej zasłużonemu w pełnieniu służby w ochronie granicy państwowej, w szczególności za wykonywanie zadań w ochronie tej granicy w warunkach zagrożenia życia lub zdrowia;
- 2) innej osobie, niż określona w pkt 1, zasłużonej w działaniach na rzecz ochrony granicy państwowej służących bezpośrednio zapewnieniu jej nienaruszalności;

¹⁾ Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji kieruje działem administracji rządowej – sprawy wewnętrzne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 25 lipca 2025 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (Dz. U. poz. 999).

- 3) funkcjonariuszowi lub pracownikowi Straży Granicznej za sumienne realizowanie czynności służbowych lub wykonywanie pracy na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa granicy państwowej;
- 4) osobie lub instytucji, która współpracowała ze Strażą Graniczną na rzecz wzmocnienia bezpieczeństwa granicy państwowej, w tym w zakresie dotyczącym wsparcia technicznego i proceduralnego, a także poprzez popularyzowanie idei ochrony granicy państwowej.

2. Odznaka może być nadana tej samej osobie lub instytucji tylko raz.

§ 3. 1. Odznaka ma kształt owalny o wysokości 47 mm, szerokości 37 mm. Wykonana jest z metalu srebrzonego. Przedstawia wypukły słup graniczny, którego wygląd jest stylizowany na określony dla znaków granicznych w przepisach dotyczących oznakowania przebiegu granicy państwowej. Słup graniczny, emaliowany, jest w kolorze białym i czerwonym. Na słupie jest umieszczona tabliczka z wizerunkiem orła ustalonym dla godła Rzeczypospolitej Polskiej, wypukła w stosunku do wizerunku słupa, a pod wizerunkiem orła znajduje się napis „POLSKA”. Wygląd tabliczki z wizerunkiem orła jest stylizowany na określony w przepisach dotyczących oznakowania przebiegu granicy państwowej. Pod tabliczką z wizerunkiem orła umieszczona jest wypukła tabliczka w kolorze czerwonym z białą obwódką, z numerem „566” w kolorze białym, który nawiązuje do wydarzeń dotyczących prób zbiorowego przekroczenia granicy państwowej w roku 2021 w rejonie służbowej odpowiedzialności Placówki Straży Granicznej w Kuźnicy Podlaskiego Oddziału Straży Granicznej. W podstawie słupa granicznego znajduje się monogram z liter „SG” z „Odznaki Straży Granicznej”, nałożony na metalowym konturze przedstawiającym terytorium i granice Rzeczypospolitej Polskiej. Pod literami „SG” znajduje się na tle koloru srebrnego wgłębny, metalowy napis „STRAŻ GRANICZNA”. Wizerunek słupa granicznego jest otoczony wieńcem, którego oba ramiona do połowy są z liści dębowych, i który kończy się u podstawy wierzchołką słupa granicznego. Na lewym ramieniu wieńca, na górnej jego części od liści dębu do przecięcia z wizerunkiem słupa granicznego znajduje się wgłębny napis „ZA OCHRONĘ”. Natomiast prawa górna część wieńca od przecięcia z wizerunkiem słupa granicznego do liści dębu zawiera wgłębny napis „GRANICY RP”. Przestrzeń pomiędzy słupem a wieńcem wypełniają promienie, symbolizujące promienie wschodzącego słońca. Przestrzeń pomiędzy promieniami jest wycięta z formy. Strona odwrotna gładka z mocowaniem w postaci śrubki z nakrętką.

2. Aktem stwierdzającym wyróżnienie jest dyplom zawierający: numer i datę wydania decyzji, o której mowa w § 5 ust. 1, dane wyróżnionej osoby lub nazwę wyróżnionej instytucji, nazwę odznaki oraz oznaczenie organu nadającego wyróżnienie.

3. Wzór Odznaki jest określony w załączniku nr 1 do zarządzenia.

4. Wzór dyplomu jest określony w załączniku nr 2 do zarządzenia.

§ 4. 1. Na umundurowaniu Odznakę nosi się w sposób określony w odrębnych przepisach.

2. Na ubraniu cywilnym Odznakę nosi się na lewej piersi. W przypadku noszenia jednocześnie odznaczeń lub wyróżnień na wstążkach, odznakę przypina się poniżej ich rzędu, wypośrodkowując jej miejsce.

3. Zamiast odznaki można nosić jej miniaturkę o wymiarach: 15 mm wysokości, 12 mm szerokości, z zachowanymi proporcjami Odznaki.

§ 5. 1. Odznakę nadaje, w drodze decyzji, Komendant Główny Straży Granicznej – z własnej inicjatywy albo na wniosek kierownika jednostki organizacyjnej Straży Granicznej lub kierownika komórki organizacyjnej Komendy Głównej Straży Granicznej.

2. Wniosek o nadanie Odznaki przedstawia się Komendantowi Głównemu Straży Granicznej co najmniej 30 dni przed planowaną datą wręczenia Odznaki, a w uzasadnionych przypadkach – w krótszym terminie.

3. Wniosek zawiera:

- 1) nazwisko, imię lub imiona, datę urodzenia oraz imię ojca;
- 2) stopień – w przypadku funkcjonariusza lub żołnierza;
- 3) nazwę oraz adres – w przypadku instytucji;
- 4) datę, pieczęć oraz podpis osoby uprawnionej do wystąpienia z wnioskiem;
- 5) uzasadnienie;
- 6) adnotacje organu uprawnionego do nadania Odznaki.

4. Komendant Główny Straży Granicznej ma prawo do noszenia odznaki. Prawo to zachowuje także po zaprzestaniu pełnienia tej funkcji.

5. Wzór wniosku o nadanie Odznaki jest określony w załączniku nr 3 do zarządzenia.

§ 6. 1. Odznakę wraz z dyplomem wręcza Komendant Główny Straży Granicznej albo w jego imieniu inna upoważniona osoba, w szczególności kierownik jednostki organizacyjnej Straży Granicznej.

2. W imieniu wyróżnionej osoby, która nie może odebrać Odznaki, Odznakę i dyplom odbiera członek najbliższej rodziny osoby wyróżnionej albo inna osoba upoważniona przez osobę wyróżnioną.

§ 7. 1. Odznakę wraz z dyplomem wręcza się z okazji Święta Straży Granicznej i świąt państwowych lub podczas oficjalnych uroczystości do dnia 31 grudnia 2028 r., w sposób i okolicznościach zapewniających uroczysty charakter aktu wręczenia.

2. Za zgodą Komendanta Głównego Straży Granicznej, Odznaka może być wręczona w okolicznościach innych, niż określone w ust. 1.

3. Akt wręczenia Odznaki dokonywany w imieniu Komendanta Głównego Straży Granicznej poprzedza się wypowiedzeniem formuły: „W imieniu Komendanta Głównego Straży Granicznej wręczam Pani/Panu/nazwa instytucji (w przypadku funkcjonariusza lub żołnierza należy podać także jego stopień) Odznakę za Ochronę Granicy Rzeczypospolitej Polskiej”.

§ 8. W razie zgubienia albo zniszczenia Odznaki lub dyplomu wtórnych egzemplarzy nie wydaje się.

§ 9. Ewidencję osób i instytucji, obejmującą nazwisko i imię, datę urodzenia oraz imię ojca, a w przypadku funkcjonariusza lub żołnierza także jego stopień, lub nazwę oraz adres instytucji, wyróżnionych Odznaką, prowadzi komórka organizacyjna właściwa do spraw osobowych Komendy Głównej Straży Granicznej.

§ 10. Koszty związane z wykonaniem Odznaki oraz dyplomu są pokrywane z budżetu państwa, ze środków będących w dyspozycji Komendanta Głównego Straży Granicznej.

§ 11. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji: *wz. C. Mroczek*

Załączniki do zarządzenia nr 14 Ministra Spraw
Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 kwietnia
2026 r. (Dz. Urz. Min. Spraw Wew. i Ad. poz. 24)

Załącznik nr 1

WZÓR
ODZNAKI OKOLICZNOŚCIOWEJ
ODZNAKA ZA OCHRONĘ GRANICY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Załącznik nr 2

WZÓR
DYPLOMU STWIERDZAJĄCEGO NADANIE ODZNAKI OKOLICZNOŚCIOWEJ
ODZNAKA ZA OCHRONĘ GRANICY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

DYPLOM

Decyzja nr.....
z dnia

.....
Imię i nazwisko nastyltocy

.....
został(-a) wyróżniony(-na)
**ODZNAKĄ OKOLICZNOŚCIOWĄ
ODZNAKA ZA OCHRONĘ GRANICY
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

KOMENDANT GŁÓWNY
STRAŻY GRANICZNEJ

.....
podpis

.....
pieczęć

Warszawa, dnia

Załącznik nr 3

WZÓR
WNIOSKU O NADANIE ODZNAKI OKOLICZNOŚCIOWEJ
ODZNAKA ZA OCHRONĘ GRANICY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

1. Nazwisko, imię lub imiona albo nazwa instytucji (wypełnić dużymi literami)	2. Stopień (w przypadku funkcjonariusza lub żołnierza)
3. Data urodzenia osoby albo adres instytucji	4. Imię ojca (w przypadku osoby)
5. Wnoszę o nadanie Odznaki <p style="text-align: center;">data pieczęć podpis kierownika jednostki organizacyjnej Straży Granicznej / komórki organizacyjnej Komendy Głównej Straży Granicznej</p>	
6. Uzasadnienie wniosku	
7. Adnotacje organu uprawnionego do nadania Odznaki	